

Factors Affecting the Participation of Members in the Administrative Court Savings Cooperative

Kanya Prapassanobon^{1*} and Onphapa Pohsungnoen¹

¹Bachelor of Economics (Cooperatives Economics), Department of Cooperative Economics,
Faculty of Economics, Kasetsart University, Thailand

*Corresponding author: kanya.sanobon@gmail.com

Abstract

This study aims to (1) compare the level of participation in business operations among members of the Administrative Court Savings Cooperative based on demographic factors, (2) examine the impact of service quality and member motivation on participation in the cooperative's business operations, and (3) analyze the effects of these factors on member involvement. The research instrument was a questionnaire, with data collected via an online form (Google Forms). The sample consisted of members of the Administrative Court Savings Cooperative, selected through convenience sampling. Descriptive statistics were used for data analysis, including the frequency distribution, percentage, and mean. Hypothesis testing was conducted using one-way analysis of variance and multiple regression analysis. The findings revealed that demographic factors—namely gender, marital status, average monthly income, and membership duration—significantly influenced member participation in business operations. Gender differences were found in operational aspects, marital status differences in benefits received, average monthly income differences in both operations and benefits, and membership duration differences in decision-making and benefits received. Regarding service quality, the cooperative's physical characteristics positively affected decision-making, operations, and evaluation, while member confidence negatively influenced decision-making and evaluation. In terms of motivational factors, returns and a sense of ownership positively affected the benefits received and evaluation, respectively. Conversely, cooperative stability negatively impacted decision-making and evaluation, and training opportunities negatively affected the benefits received.

Keywords: Member Participation, Service Quality, Member Motivation, Demographic Factors, Cooperative Business Operations

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัด

กัญญา ประภาสโนบล^{1*} และ อรภา เเพาะสูงเนิน¹

¹เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) ภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

*Corresponding author: kanya.sanobon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัด จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (2) ศึกษาผลกระทบของปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการของสหกรณ์และแรงจูงใจของสมาชิกที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และ (3) วิเคราะห์ผลของปัจจัยดังกล่าวที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบฟอร์มออนไลน์ (Google FORM) กลุ่มตัวอย่างคือสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย รวมถึงการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก โดยเพศมีความแตกต่างในด้านการดำเนินงาน สถานภาพสมรสมีความแตกต่างในด้านการได้รับผลประโยชน์ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความแตกต่างทั้งในด้านการดำเนินงานและการได้รับผลประโยชน์ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความแตกต่างในด้านการตัดสินใจและการได้รับผลประโยชน์ ในส่วนของปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการ พบว่า ลักษณะทางกายภาพของสหกรณ์ส่งผลในเชิงบวกต่อการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล ขณะที่ความเชื่อมั่นของสมาชิกส่งผลในเชิงลบต่อการตัดสินใจและการประเมินผล สำหรับปัจจัยด้านแรงจูงใจ พบว่า ผลตอบแทน และความรู้สึกเป็นเจ้าของ ส่งผลในเชิงบวกต่อการได้รับผลประโยชน์และการประเมินผลตามลำดับ ในทางกลับกัน ความมั่นคงของสหกรณ์ส่งผลในเชิงลบต่อการตัดสินใจและการประเมินผล ขณะที่โอกาสในการเข้ารับการอบรมส่งผลในเชิงลบต่อการได้รับผลประโยชน์

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของสมาชิก, คุณภาพการให้บริการ, แรงจูงใจของสมาชิก, ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์, การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

© 2025 A-EMS: Applied Economics, Management and Social Sciences

บทนำ

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความมั่นคงทางการเงินของสมาชิก ผ่านการส่งเสริมการออม การให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และการให้บริการทางการเงินที่เอื้อต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิก จากข้อมูลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ (2567) ณ สิ้นปี 2566 ประเทศไทยมีสหกรณ์ออมทรัพย์กว่า 1,300 แห่ง และมีสมาชิกกว่า 4.9 ล้านคน คิดเป็นทรัพย์สินรวมกว่า 3.6 ล้านล้านบาท สหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัด เป็นหนึ่งในองค์กรที่มีลักษณะเฉพาะ เนื่องจากสมาชิกเป็นข้าราชการตุลาการและบุคลากรในศาลปกครอง ซึ่งมีบทบาทสำคัญในกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของสหกรณ์ยังเผชิญความท้าทายหลายด้าน โดยเฉพาะการกระจายตัวของสมาชิกทั่วประเทศ ซึ่งส่งผลต่อการสื่อสาร การเข้าร่วมกิจกรรม และพฤติกรรมการใช้บริการที่แตกต่างกัน จากรายงานประจำปี 2566 ปัจจุบันสหกรณ์มีสมาชิก 3,407 คน คณะกรรมการดำเนินการ 15 คน และมีทุนดำเนินงาน 2,349,880,389.91 บาท แม้ว่าสหกรณ์จะสามารถดำเนิน

ธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและทำกำไรสุทธิ 99,488,970.58 บาท แต่ปัจจัยด้านสหกรณ์ เช่น คุณภาพส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร งานวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายในการศึกษาผลกระทบของปัจจัยเหล่านี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัด ในอนาคต

จากงานวิจัย Silintowe, Y. B. R., & Pasharibu, Y. (2020) ศึกษาผลกระทบของคุณภาพการบริการของพนักงานต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพการบริการของพนักงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่ส่งผลการมีส่วนร่วมของสมาชิกมากที่สุด คือ ความเอาใจใส่ และการตอบสนองต่อบริการ ในขณะที่ความน่าเชื่อถือมีผลกระทบน้อยที่สุด งานวิจัยดังกล่าวมุ่งวิเคราะห์เฉพาะปัจจัยด้านคุณภาพการบริการของพนักงาน โดยขาดการพิจารณาปัจจัยด้านอื่นร่วมด้วย โดยงานวิจัยที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยแรงจูงใจควบคู่กับคุณภาพการบริการและปัจจัยประชากรศาสตร์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัด จะช่วยให้ได้ภาพรวมที่ชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสหกรณ์ โดยผลกระทบแรงจูงใจของสมาชิก เช่น ความต้องการพื้นฐาน ความปลอดภัย ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง หรือการได้รับการยอมรับ อาจมีบทบาทสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในระยะยาว ซึ่งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ 1) พัฒนากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งการเข้าใจทั้งแรงจูงใจ และคุณภาพการบริการช่วยให้สหกรณ์สามารถพัฒนากลยุทธ์ที่ครอบคลุมและตอบโจทย์ความต้องการของสมาชิกในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริการหรือการตอบสนองต่อแรงจูงใจของสมาชิก 2) การตอบสนองต่อแรงจูงใจพื้นฐาน เช่น ความปลอดภัยและการได้รับการยอมรับ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพการบริการที่มีประสิทธิภาพ มีส่วนช่วยยกระดับความพึงพอใจของสมาชิก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การสร้าง ความผูกพันระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์ในระยะยาว 3) การเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกมีผลโดยตรงต่อความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ พร้อมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ อันส่งผลให้สหกรณ์มีความน่าเชื่อถือในสายตาสมาชิกและผู้เกี่ยวข้อง และสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน 4) การวิจัยช่วยให้สหกรณ์ได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงในด้านคุณภาพการบริการ ซึ่งสามารถนำไปใช้พัฒนาการให้บริการให้ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) การศึกษาเชิงบูรณาการทั้งในด้านคุณภาพการบริการและแรงจูงใจของสมาชิกช่วยให้สหกรณ์สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สมดุลและครอบคลุม โดยแนวทางดังกล่าวเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการสร้างองค์กรที่มีความมั่นคง มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ปกครอง จำกัด จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของปัจจัยคุณภาพการบริการและแรงจูงใจของสมาชิกที่ส่งผลการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัด จำนวน 3,407 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงและมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของสหกรณ์ โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane (Yamane, T., 1973) กำหนดค่าระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ร้อยละ 5 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience

Sampling) โดยคำนึงถึงความสะดวกในการเก็บข้อมูล และเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างและรวบรวมข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมคือ 368 คน แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้ใช้ตัวอย่างจำนวน 73 คน

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 สมาชิกสหกรณ์ที่มีปัจจัยประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกไม่เท่ากัน

2.2 ปัจจัยคุณภาพการบริการและปัจจัยแรงจูงใจของสมาชิกส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์

งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยการตอบสอบถามจาก Google Form ทางคณะผู้จัดทำจัดส่งแบบสอบถามให้แก่สหกรณ์และขอความร่วมมือให้ทางสหกรณ์จัดส่งให้แก่สมาชิกภายในสหกรณ์ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ปัจจัยคุณภาพการบริการที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ส่วนที่ 3 ปัจจัยแรงจูงใจของสมาชิกที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจ ส่วนที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ โดยส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และทดสอบสมมติฐานด้วย One – Way ANOVA ในส่วนที่ 2 - 4 สำหรับงานวิจัยนี้มีคำถามทั้งหมด 43 ข้อ โดยแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในส่วนที่ 2 - 3 แปรผลตามเกณฑ์ของเบสและคาห์น (Best & Kahn, 1993) ดังนี้

ระดับคะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความสำคัญมากที่สุด

ระดับคะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความสำคัญมาก

ระดับคะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความสำคัญปานกลาง

ระดับคะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความสำคัญน้อย

ระดับคะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความสำคัญน้อยมาก

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 4 ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ย 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 3.67 - 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

ระดับคะแนน 2.34 - 3.66 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 1.00 - 2.33 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับประโยชน์ และด้านการประเมินผลตามลำดับ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ดังต่อไปนี้

$$Y_1 = \alpha_0 + \alpha_1 X_1 + \alpha_2 X_2 + \alpha_3 X_3 + \alpha_4 X_4 + \alpha_5 X_5 + \alpha_6 X_6 + \alpha_7 X_7 + \alpha_8 X_8 + \alpha_9 X_9 + \alpha_{10} X_{10} + u_1 \quad (1)$$

$$Y_2 = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \beta_5 X_5 + \beta_6 X_6 + \beta_7 X_7 + \beta_8 X_8 + \beta_9 X_9 + \beta_{10} X_{10} + u_2 \quad (2)$$

$$Y_3 = \lambda_0 + \lambda_1 X_1 + \lambda_2 X_2 + \lambda_3 X_3 + \lambda_4 X_4 + \lambda_5 X_5 + \lambda_6 X_6 + \lambda_7 X_7 + \lambda_8 X_8 + \lambda_9 X_9 + \lambda_{10} X_{10} + u_3 \quad (3)$$

$$Y_4 = \gamma_0 + \gamma_1 X_1 + \gamma_2 X_2 + \gamma_3 X_3 + \gamma_4 X_4 + \gamma_5 X_5 + \gamma_6 X_6 + \gamma_7 X_7 + \gamma_8 X_8 + \gamma_9 X_9 + \gamma_{10} X_{10} + u_4 \quad (4)$$

โดยที่ Y_1, Y_2, Y_3 และ Y_4 คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับประโยชน์ และด้านการประเมินผลตามลำดับ และ $X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7, X_8, X_9$, และ X_{10} คือ ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกในด้านปัจจัยลักษณะทางกายภาพ ปัจจัยความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ ปัจจัยการตอบสนองของเจ้าหน้าที่ ปัจจัยความมั่นใจของสมาชิก ปัจจัยความเข้าใจของสมาชิก ปัจจัยความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ ปัจจัยผลตอบแทน ปัจจัยความมั่นคง ปัจจัยความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก ปัจจัยความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของสหกรณ์ และปัจจัยโอกาสในการเข้ารับอบรม ตามลำดับ และ μ คือ ตัวแปรสุ่มคลาดเคลื่อน

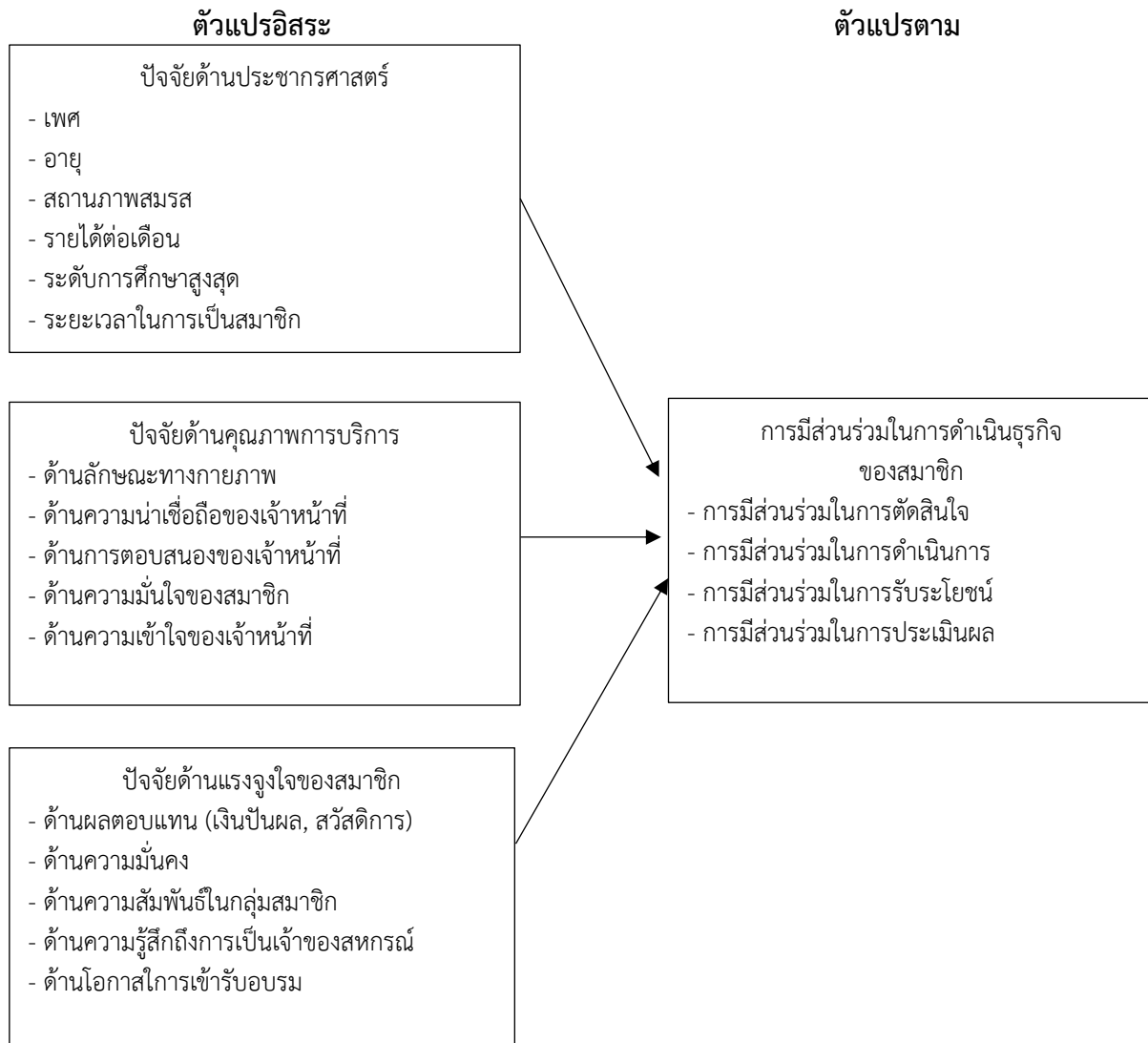
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

Cohen, J., & Uphoff, N. (1977) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมว่าคุณสมบัติหรือภูมิหลังของแต่ละบุคคลอาจเป็นตัวแปรสำคัญต่อการให้ความร่วมมือร่วมใจหรือการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางาน ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพของครอบครัว ระดับการศึกษา ชนชั้นทางสังคม อาชีพ ระดับของรายได้และที่มาของรายได้ ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชนนั้น และประเภทของโครงการ และกิจกรรม ซึ่งแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen, J., & Uphoff, N. เป็นกรอบแนวคิดที่อธิบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา โดยเน้นให้เห็นถึงลักษณะและมิติของการมีส่วนร่วมในหลากหลายมิติ เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน เมื่อประยุกต์แนวคิดการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์แบ่งได้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in Decision-Making) เช่น สมาชิกมีส่วนร่วมในการเสนอร่างระเบียบข้อบังคับ อนุมัติแผนงาน และงบประมาณ การอนุมัติจัดสรรกำไรสุทธิ การให้ความเห็นเกี่ยวกับธุรกิจของสหกรณ์ การกำหนดวงเงินกู้ยืม การเลือกตั้งคณะกรรมการ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของสหกรณ์ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Participation in Implementation) สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุม การถือหุ้น การฝากเงิน การกู้เงิน รวมถึงการชำระหนี้เงินกู้ตามกำหนด 3) การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ (Participation in Benefits) สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์มีสิทธิได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เช่น การรับเงินปันผลตามจำนวนหุ้นที่ถือ การเข้าถึงสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ การได้รับบริการอื่น ๆ เช่น กองทุนสวัสดิการหรือประกันภัยที่สหกรณ์จัดให้ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in Evaluation) สมาชิกสามารถมีบทบาทในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ เช่น การตรวจสอบการดำเนินงานผ่านรายงานประจำปีหรือการประชุมใหญ่ ประเมินผลการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่

แนวคิดคุณภาพของการบริการ (Parasuraman et al., 1988) เป็นแนวคิดที่ช่วยวัดและปรับปรุงคุณภาพการบริการโดยเน้นที่การลดช่องว่างระหว่างความคาดหวังของลูกค้าและสิ่งที่พวกเขาได้รับจริง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจและความเต็มใจในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์กรหรือบริการต่าง ๆ โดยระบุว่าคุณภาพการบริการวัดได้จาก 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) Tangibles (ลักษณะทางกายภาพ) คือ ความเป็นรูปธรรม

เช่น สภาพแวดล้อมของสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรในองค์กร 2) Reliability (ความน่าเชื่อถือ) คือ ความสามารถในการให้บริการที่ถูกต้องและตรงต่อเวลา 3) Responsiveness (การตอบสนอง) คือ ความเต็มใจและรวดเร็วในการช่วยเหลือและตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ 4) Assurance (ความมั่นใจ) คือ ความสามารถ ความรู้ และคุณภาพของบุคลากร รวมถึงความไว้วางใจที่ผู้รับบริการมีต่อองค์กร 5) Empathy (ความเข้าใจ) คือ ความใส่ใจและความสามารถในการดูแลลูกค้าอย่างเป็นรายบุคคล ดังนั้น หากสหกรณ์สามารถดำเนินการตามทั้งห้ามิติข้างต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกจะรู้สึกว่าได้รับบริการที่ดี และตรงกับความต้องการ ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจและเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ ซึ่งจะช่วยให้สหกรณ์สามารถพัฒนาคุณภาพการให้บริการและความยั่งยืนขององค์กรต่อไป

ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, 1970) อธิบายว่ามนุษย์มีลำดับชั้นความต้องการที่เป็นแรงกระตุ้นในการดำเนินชีวิต ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้เพื่ออธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ได้ โดยการตอบสนองความต้องการของสมาชิกในแต่ละระดับจะช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้พวกเขามีส่วนร่วมกับสหกรณ์มากขึ้น ดังนี้ 1) ความต้องการทางกายภาพ เช่น เงินปันผลและสวัสดิการที่ช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของสมาชิก 2) ความต้องการด้านความปลอดภัย ผ่านการสร้างความมั่นคงทางการเงิน เช่น การจัดการเงินออมที่ปลอดภัย 3) ความต้องการด้านความรักและความเป็นส่วนหนึ่ง โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก 4) ความต้องการด้านการยอมรับนับถือ ผ่านการให้การยอมรับบทบาทสำคัญของสมาชิก 5) ความต้องการในการบรรลุศักยภาพสูงสุด ด้วยการสนับสนุนการอบรมและพัฒนาทักษะ การตอบสนองเหล่านี้ช่วยเพิ่มความพึงพอใจและกระตุ้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสหกรณ์อย่างยั่งยืน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.12 รองลงมา เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 30.14 และไม่ระบุเพศ คิดเป็นร้อยละ 2.74 โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.47 รองลงมา คืออายุ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.29 ตามด้วยอายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.18 และอายุ 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.58 ส่วนผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.74 นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 54.80 รองลงมา คือสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 32.88 และสถานภาพหย่าร้างมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.32 สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ที่ 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.87 รองลงมา คือ 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.50 ตามด้วย 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.03 และผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.22 ในด้านระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 94.52 รองลงมาคือปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 4.11 และระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.37 ส่วนระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 4 - 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.87 รองลงมา คือ 1 - 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.03 ตามด้วยต่ำกว่า 1 ปี

คิดเป็นร้อยละ 24.66 และผู้ที่เป็สมาชิก 7 - 9 ปี รวมถึงตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.22

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยคุณภาพการบริการของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความเข้าใจของเจ้าหน้าที่มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการตอบสนองของเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และพบว่า สมาชิกให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40

ส่วนการพิจารณาภาพรวมของปัจจัยแรงจูงใจของสมาชิก พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านผลตอบแทนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 รองลงมาคือปัจจัยด้านความมั่นคง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 และปัจจัยด้านโอกาสในการเข้ารับอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และพบว่า สมาชิกให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความรู้ถึงการเป็นเจ้าของน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยคะแนนการมีส่วนร่วมเท่ากับ 3.26 คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินการคือ 4.15 คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์คือ 4.36 คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ 3.30

1.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ปกครอง จำกัด จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ความเท่ากันในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจด้วยวิธี ANOVA สำหรับการทดสอบความเท่ากันในการเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัดในแต่ละกลุ่มอายุสถานภาพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิก จะใช้ค่าสถิติ F ตามวิธีการของ One-Way ANOVA (Analysis of Variance) เนื่องจากมีจำนวนกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่ม (ตารางที่ 1-6) ผลการศึกษาพบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจแยกตามเพศ จะเห็นว่าด้านการดำเนินการไม่เท่ากัน และในด้านอื่น ๆ จะเท่ากัน ส่วนในแต่ละกลุ่มช่วงอายุเท่ากันในทุกด้านของการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ขณะที่การเข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละสถานภาพครอบครัวจะไม่เท่ากันในด้านการรับประโยชน์ แต่ในด้านอื่น ๆ จะเท่ากัน การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในแต่ละกลุ่มรายได้ต่อเดือน จะเท่ากันในด้านการตัดสินใจและด้านการประเมินผล ส่วนด้านการดำเนินการและการรับประโยชน์จะไม่เท่ากัน การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในแต่ละกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า เท่ากันในทุกด้าน และการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในแต่ละกลุ่มแยกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก ในด้านการดำเนินการและการรับประโยชน์เท่ากัน ส่วนด้านการตัดสินใจและด้านการประเมินผลไม่เท่ากัน

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจแยกตามเพศ (เพศชาย เพศหญิง และไม่ระบุ)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ	เพศชาย	เพศหญิง	ไม่ระบุ	P-value ของค่าสถิติ F ที่ใช้ทดสอบ	ผลการทดสอบ
ด้านการตัดสินใจ	3.35	3.23	3.00	0.886	เท่ากัน
ด้านการดำเนินการ	4.06	4.25	2.67	0.048	ไม่เท่ากัน
ด้านการรับประโยชน์	4.35	4.42	3.00	0.083	เท่ากัน
ด้านการประเมินผล	3.51	3.22	3.00	0.555	เท่ากัน

ตารางที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจแยกตามอายุ (ต่ำกว่า 20 ปี, 20-30 ปี, 31-40 ปี, 41-50 ปี, 51-60 ปี, ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป)

การมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจ	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	ตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป	P-value ของค่าสถิติ F ที่ใช้ทดสอบ	ผลการ ทดสอบ
ด้านการตัดสินใจ	3.83	3.50	2.80	3.26	3.24	3.17	0.543	เท่ากัน
ด้านการดำเนินการ	4.17	4.12	3.83	4.50	4.29	4.50	0.475	เท่ากัน
ด้านการรับประโยชน์	4.50	4.18	4.37	4.64	4.43	4.67	0.714	เท่ากัน
ด้านการประเมินผล	3.17	3.70	2.71	3.29	3.09	3.17	0.108	เท่ากัน

ตารางที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจแยกตามสถานภาพ (โสด แต่งงาน หย่าร้าง)

การมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจ	โสด	แต่งงาน	หย่าร้าง	P-value ของค่าสถิติ F ที่ใช้ทดสอบ	ผลการทดสอบ
ด้านการตัดสินใจ	3.36	3.13	3.19	0.736	เท่ากัน
ด้านการดำเนินการ	4.00	4.25	4.56	0.217	เท่ากัน
ด้านการรับประโยชน์	4.13	4.58	4.78	0.044	ไม่เท่ากัน
ด้านการประเมินผล	3.50	3.25	2.56	0.072	เท่ากัน

ตารางที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจแยกตามรายได้ต่อเดือน (น้อยกว่า 10,000 บาท, 10,001-20,000 บาท, 20,001-30,000 บาท, ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป)

การมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจ	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป	P-value ของค่าสถิติ F ที่ใช้ทดสอบ	ผลการ ทดสอบ
ด้านการตัดสินใจ	3.29	3.41	2.98	3.33	0.708	เท่ากัน
ด้านการดำเนินการ	4.00	4.13	3.69	4.58	0.003	ไม่เท่ากัน
ด้านการรับประโยชน์	3.81	4.30	4.11	4.78	0.004	ไม่เท่ากัน
ด้านการประเมินผล	3.43	3.57	3.05	3.21	0.496	เท่ากัน

ตารางที่ 5 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจแยกตามระดับการศึกษา (มัธยมศึกษา, ปริญญาตรี, ปริญญาโท)

การมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจ	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	P-value ของค่าสถิติ F ที่ใช้ทดสอบ	ผลการทดสอบ
ด้านการตัดสินใจ	3.67	3.23	3.78	0.698	เท่ากัน
ด้านการดำเนินการ	3.67	4.15	4.22	0.866	เท่ากัน
ด้านการรับประโยชน์	3.67	4.37	4.44	0.730	เท่ากัน
ด้านการประเมินผล	2.67	3.31	3.44	0.836	เท่ากัน

ตารางที่ 6 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจแยกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก (ต่ำกว่า 1 ปี, 1-3 ปี, 4-6 ปี, 7-9 ปี, ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป)

การมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจ	ต่ำกว่า 1 ปี	1-3 ปี	4-6 ปี	7-9 ปี	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	P-value ของค่าสถิติ F ที่ใช้ทดสอบ	ผลการทดสอบ
ด้านการตัดสินใจ	3.96	2.71	2.99	3.05	4.22	0.003	ไม่เท่ากัน
ด้านการดำเนินการ	4.13	3.91	4.30	3.83	4.67	0.343	เท่ากัน
ด้านการรับประโยชน์	4.24	4.25	4.50	4.05	4.83	0.463	เท่ากัน
ด้านการประเมินผล	3.91	3.14	2.50	2.89	4.38	0.001	ไม่เท่ากัน

1.2 ผลกระทบของปัจจัยคุณภาพการบริการของสหกรณ์และแรงจูงใจของสมาชิกส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัด

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุเพื่อหาคุณภาพการบริการของสหกรณ์และแรงจูงใจของสมาชิกที่มีผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก ใช้สมการถดถอยเชิงพหุดังแสดงไว้ในสมการ (1) – (4) ในการวิเคราะห์หาปัจจัยคุณภาพการบริการและปัจจัยแรงจูงใจ ว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสมาชิก พบปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระขั้นรุนแรง (Serious Multicollinearity) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระบางคู่ในสมการ (1) – (4) เกิน 0.8 ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความแม่นยำของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Regression Coefficients) และลดความน่าเชื่อถือของแบบจำลอง ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้ทำการตัดตัวแปร X_2 และ X_3 ออกจากการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงเกินเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ภายหลังการตัดตัวแปรดังกล่าวออก ได้ทำการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใหม่ พบว่า ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เหลือทั้งหมดมีค่า น้อยกว่า 0.8 ซึ่งอยู่ในช่วงที่เหมาะสมและช่วยลดผลกระทบของ Multicollinearity เมื่อทำการทดสอบปัญหาความไม่คงที่ในความแปรปรวนของตัวแปรสุ่มคลาดเคลื่อน (Heteroskedasticity Test) พบว่าสมการที่มีปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ด้านการรับประโยชน์ ด้านการประเมินผล ดังนั้นในสามสมการนี้จะใช้ค่า P-value ที่คำนวณจากค่าสถิติ Heteroskedasticity Robust t-statistics ในการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ ส่วนสมการการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการไม่พบปัญหาดังกล่าว จึงใช้ P-value ที่คำนวณจากค่าสถิติ t แบบปกติ ผลการวิเคราะห์สมการถดถอย (1) – (4) แสดงได้ดังตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยคุณภาพการบริการของสหกรณ์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพ (ส่งผลทางบวก) และด้านความมั่นใจ (ส่งผลทางลบ) ต่อมาด้านการดำเนินการ ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพ (ส่งผลทางบวก) สำหรับในด้านประเมินผล ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพ (ส่งผลทางบวก) ส่วนปัจจัยแรงจูงใจของสมาชิกที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความมั่นคง (ส่งผลทางลบ) ส่วนด้านการรับประโยชน์ ได้แก่ ด้านผลตอบแทน (ส่งผลทางบวก) และด้านโอกาสในการเข้ารับอบรม (ส่งผลทางลบ) ด้านประเมินผล ได้แก่ ด้านความมั่นคง (ส่งผลทางลบ) และด้านความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของสหกรณ์ (ส่งผลทางบวก)

ตารางที่ 7 แสดงผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการที่ (1) – (4) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

	ด้าน การตัดสินใจ	ด้าน การดำเนินการ	ด้าน การรับประโยชน์	ด้าน การประเมินผล
ค่าคงที่	6.132 (0.000)***	2.099 (0.051)*	0.966 (0.248)	5.910 (0.000)***
ปัจจัยคุณภาพการบริการของสหกรณ์				
ด้านลักษณะทางกายภาพ	0.644 (0.001)***	0.462 (0.071)*	0.478 (0.178)	0.613 (0.005)***
ด้านความมั่นใจของสมาชิก	- 0.783 (0.010)**	- 0.088 (0.828)	-0.551 (0.144)	-0.654 (0.203)
ด้านความเข้าใจของเจ้าหน้าที่	0.135 (0.552)	-0.208 (0.366)	0.004 (0.986)	0.070 (0.752)
ปัจจัยแรงจูงใจของสมาชิก				
ด้านผลตอบแทน	-0.063 (0.852)	0.488 (0.202)	0.638 (0.066)*	0.434 (0.175)

ด้านความมั่นคง	- 0.837 (0.058)*	- 0.296 (0.424)	0.201 (0.435)	-1.094 (0.004)***
ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก	0.078 (0.781)	0.201 (0.538)	0.229 (0.206)	-0.154 (0.529)
ด้านความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ สหกรณ์	0.345 (0.106)	0.006 (0.975)	0.016 (0.916)	0.478 (0.006)***
ด้านโอกาสในการเข้ารับอบรม	- 0.130 (0.664)	- 0.109 (0.661)	-0.270 (0.027)**	-0.253 (0.369)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ () คือค่า P-Value ที่คำนวณจากค่าสถิติ Heteroskedasticity Robust t-statistics สมการการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล ส่วนของสมการการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในการรับประโยชน์ จะเป็นค่า P-Value ที่คำนวณจากค่าสถิติ t แบบปกติ

***, ** และ * หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 1 ร้อยละ 5 และร้อยละ 10 ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

2.1 อภิปรายผลการวิเคราะห์ความเท่ากัน ที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้าน การตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับประโยชน์ และด้านการประเมินผล ดังนี้

1) เพศ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ แยกตามเพศ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม (ชาย/หญิง/ไม่ระบุ) พบว่า ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เท่ากัน แต่ในด้านการดำเนินการไม่เท่ากัน และพบว่าสมาชิกที่เป็นเพศหญิงจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการมากกว่าเพศชาย และไม่ระบุ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีเพศที่แตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน อันเนื่องจากบทบาททางสังคมและวัฒนธรรมที่ต่างกันระหว่างเพศทำให้โอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจและการตัดสินใจมีแตกต่างกันออกไป ผลการศึกษาดังกล่าว ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับ ศิริพร พุทธิโส (2563) พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ ที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2) อายุ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ แยกตามอายุ แบ่งออกเป็นหกกลุ่ม (ต่ำกว่า 20 ปี/21-30 ปี/31-40 ปี/41-50 ปี/51-60 ปี/ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป) พบว่า ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในทุกด้าน ไม่แตกต่างกันในทุกกลุ่มช่วงอายุทั้งหกกลุ่มดังกล่าว ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุแตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกที่มีอายุน้อยหรือมากกว่าก็สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ความแตกต่างของวัยไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับ จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และคณะ (2565) พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่ภาคกลางที่มีอายุแตกต่างกันไม่มีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์

3) สถานภาพ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ แยกตามสถานภาพ แบ่งออกเป็นสามกลุ่ม (โสด/แต่งงาน/หย่าร้าง) พบว่า ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เท่ากัน แต่ในด้านการรับประโยชน์ไม่เท่ากัน ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์มีค่ามากที่สุดสำหรับสมาชิกที่มีสถานภาพหย่าร้าง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีสถานภาพแตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน เนื่องจากภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต่างกันของบุคคลต่างกันดังเช่น คนโสดมีโอกาสในการตัดสินใจและเข้ามามีส่วนร่วมกับสหกรณ์มากกว่า รวมถึงภาระและค่าใช้จ่ายของครัวเรือน เป็นต้น

ผลการศึกษาดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับ ทวีชัย คำทวี และคณะ (2561) พบว่า สถานภาพสมรสของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรประตุป่า ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์

4) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ แยกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แบ่งเป็นสี่กลุ่ม (น้อยกว่า 10,000 บาท/10,001-20,000 บาท/20,001-30,000 บาท/ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป) ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เท่ากัน แต่ในด้านการดำเนินการและด้านการรับประโยชน์ไม่เท่ากัน ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการรับประโยชน์มีค่ามากที่สุดสำหรับสมาชิกที่มีรายได้ ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมที่ต่างกัน เนื่องจากสมาชิกที่มีรายได้แตกต่างกันมักมีระดับความต้องการพึ่งพาสหกรณ์ที่ไม่เท่ากัน และมีผลต่อแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิก ดังเช่นสมาชิกที่มีรายได้ต่ำอาจมีแรงจูงใจสูงกว่าในการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จากสหกรณ์ ในขณะที่ผู้ที่มีรายได้สูงอาจมองว่าผลประโยชน์จากสหกรณ์ไม่มากพอเมื่อเทียบกับทางเลือกอื่น ๆ ที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับ วันทอง คงคาพันธ์ และสนธิ์ ทองประเสริฐ (2559) พบว่า สมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5) ระดับการศึกษา ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ แยกตามระดับการศึกษา แบ่งเป็นสามกลุ่ม (มัธยมศึกษา/ปริญญาตรี/ปริญญาโท) พบว่าค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในทุกด้านไม่แตกต่างกันในทุกกลุ่มระดับการศึกษาทั้งสามกลุ่มดังกล่าว ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมที่ต่างกัน เนื่องจากระเบียบข้อบังคับ โครงสร้างของสหกรณ์เป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถเข้าใจโดยไม่ขึ้นอยู่กับการศึกษา นอกจากนี้การมีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น สิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน ฯลฯ มากกว่าระดับการศึกษา ผลการศึกษาดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ทวีชัย คำทวี และคณะ (2561) พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์

6) ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ แยกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก แบ่งออกเป็นห้ากลุ่ม (ต่ำกว่า 1 ปี/1-3 ปี/4-6 ปี/7-9 ปี/ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป) พบว่า ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เท่ากัน แต่ในด้านการตัดสินใจและด้านการรับประโยชน์ไม่เท่ากัน ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการรับประโยชน์มีค่ามากที่สุดสำหรับสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกแตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมที่ต่างกัน เนื่องจาก เนื่องจากสมาชิกที่อยู่ในสหกรณ์มาเป็นเวลานานมีความผูกพันและไว้วางใจสหกรณ์ ส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น ในทางกลับกัน สมาชิกที่เพิ่งเข้าร่วมอาจยังขาดความรู้และความมั่นใจในการมีส่วนร่วม จึงทำให้ระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

2.2 อภิปรายผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุของปัจจัยคุณภาพการบริการของสหกรณ์ และปัจจัยแรงจูงใจของสมาชิก ที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับประโยชน์ และด้านการประเมินผล ดังนี้

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุเพื่อหาปัจจัยคุณภาพการบริการและปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลกระทบต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านรับประโยชน์ และด้านการประเมินผล สรุปได้ดังตาราง 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุเพื่อหาปัจจัยคุณภาพการบริการและปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ

ตัวแปรอิสระ	ด้าน การตัดสินใจ	ด้าน การดำเนินการ	ด้าน การประเมินผล	ด้าน การรับประโยชน์
ปัจจัยคุณภาพการบริการของสหกรณ์				
ด้านลักษณะทางกายภาพ	+0.644***	+0.462*	+0.613***	NS
ด้านความมั่นใจของสมาชิก	- 0.783**	NS	NS	NS
ด้านความเข้าใจของเจ้าหน้าที่	NS	NS	NS	NS
ปัจจัยแรงจูงใจของสมาชิก				
ด้านผลตอบแทน	NS	NS	NS	+0.638*
ด้านความมั่นคง	- 0.837*	NS	-1.094***	NS
ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก	NS	NS	NS	NS
ด้านความรู้สึกรักถึงการเป็นเจ้าของสหกรณ์	NS	NS	+0.478***	NS
ด้านโอกาสในการเข้ารับอบรม	NS	NS	NS	-0.270**

สมมติฐานที่ 2 : ปัจจัยคุณภาพการบริการ จำนวน 5 ปัจจัย ส่งผลกระทบบางบวกต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกทั้ง 4 ด้าน

การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการตัดสินใจ พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับสมมติฐาน หมายความว่าสหกรณ์ที่มีสถานที่ดี อุปกรณ์ครบครัน บุคลากรที่มีภาพลักษณ์ดี สามารถกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้น ปัจจัยด้านความมั่นใจของสมาชิก ส่งผลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะเมื่อสมาชิกมีความเชื่อมั่นในสหกรณ์มากขึ้น ย่อมมีแนวโน้มที่จะลดบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากเชื่อว่าการบริหารงานเป็นไปอย่างเหมาะสมอยู่แล้ว ปัจจัยด้านความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าสมาชิกให้ความสำคัญกับปัจจัยอื่นมากกว่าด้านการดูแลแบบเฉพาะบุคคล

การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการดำเนินการ พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ ส่งผลเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยสะท้อนว่าสหกรณ์ที่มีสถานที่ตั้ง วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรที่มีภาพลักษณ์ที่ดี สามารถส่งเสริมให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุม การฝากเงิน การกู้เงิน และการชำระหนี้มากขึ้น ปัจจัยด้านความมั่นใจของสมาชิก ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก สอดคล้องกับสมมติฐาน จึงไม่เห็นความจำเป็นในการเข้ามามีบทบาทโดยตรง ปัจจัยด้านความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก อาจสะท้อนว่าสมาชิกให้ความสำคัญกับโครงสร้างและระบบของสหกรณ์มากกว่าการได้รับการดูแลเฉพาะบุคคล

การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการรับประโยชน์ พบว่า ไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของสมาชิก ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ เนื่องจากสมาชิกให้ความสำคัญกับผลประโยชน์โดยตรง เช่น เงินปันผลหรือสิทธิกู้ยืมในอัตราพิเศษ มากกว่าปัจจัยด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ หรือภาพลักษณ์ของปัจจัยด้านปัจจัยความมั่นใจของสมาชิก ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากระดับความไว้วางใจที่มีต่อสหกรณ์อยู่แล้ว ทำให้สมาชิกไม่รู้สึกถึงความจำเป็นในการติดตามหรือมีส่วนร่วมเพิ่มเติม ปัจจัยด้านความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการรับผลประโยชน์ อาจสะท้อนถึงลักษณะของระบบการให้ผลประโยชน์ของสหกรณ์ที่มีความเป็นอัตโนมัติ ส่งผลให้สมาชิกไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการดูแลเฉพาะบุคคล

และสุดท้ายการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการประเมินผล พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับสมมติฐาน สะท้อนว่าสหกรณ์ที่มีสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรที่มีภาพลักษณ์ดี สามารถกระตุ้นให้สมาชิกให้ความสนใจและมีบทบาทในการตรวจสอบหรือประเมินผลมากขึ้น ซึ่งอาจเกิดจากการรับรู้ว่าคุณภาพมีความเป็นมืออาชีพและเปิดกว้างต่อกระบวนการตรวจสอบ ปัจจัยด้านความมั่นใจของสมาชิก ไม่ส่งผลกระทบ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากระดับความไว้วางใจที่มีต่อสหกรณ์อยู่แล้ว ทำให้สมาชิกไม่รู้สึกถึงความจำเป็นในกระบวนการตรวจสอบหรือประเมินผล ปัจจัยด้านความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งอาจสะท้อนว่ากระบวนการตรวจสอบหรือประเมินผลขึ้นอยู่กับระบบและโครงสร้างของสหกรณ์มากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับเจ้าหน้าที่

ดังนั้น ปัจจัยคุณภาพการบริการของสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในแต่ละด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ ซึ่งมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทั้งในด้านการตัดสินใจ การดำเนินการ และการประเมินผล โดยสหกรณ์ที่มีสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรที่มีภาพลักษณ์ดีจะช่วยให้สมาชิกมีบทบาทมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ไสริยา สุภาพล และคณะ (2565) พบว่า ด้านสถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม ด้านความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก ในขณะที่ ปัจจัยด้านความมั่นใจของสมาชิก ส่งผลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและการประเมินผล เนื่องจากเมื่อสมาชิกมีความเชื่อมั่นในสหกรณ์มากขึ้น สมาชิกอาจมองว่าการบริหารงานเป็นไปอย่างเหมาะสมอยู่แล้ว จึงไม่เห็นความจำเป็นในการเข้ามามีส่วนร่วม อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทุกด้าน ซึ่งอาจสะท้อนว่าสมาชิกให้ความสำคัญกับโครงสร้างและระบบของสหกรณ์มากกว่าการดูแลแบบเฉพาะบุคคล ซึ่งผลวิจัยไม่สอดคล้องกับ ศิริพร พุทธิโส (2563) พบว่า ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในของสมาชิกสหกรณ์

สมมติฐานที่ 3 : ปัจจัยแรงจูงใจของสมาชิกจำนวน 5 ปัจจัย ส่งผลกระทบบางบวกต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกทั้ง 4 ด้าน

การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการตัดสินใจ พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทน ไม่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่มองว่าผลตอบแทน เช่น เงินปันผลและสวัสดิการ ดังกล่าวเป็นสิทธิที่พึงได้รับการเป็นสมาชิก โดยไม่จำเป็นต้องมีบทบาทในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการดำเนินงานของสหกรณ์ ปัจจัยด้านความมั่นคง พบว่ามีผลเชิงลบต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อสหกรณ์มีความมั่นคงสูง ทั้งในด้านแผนงานระยะยาว การบริหารความเสี่ยง และเสถียรภาพทางการเงิน สมาชิกมักมีความไว้วางใจต่อคณะกรรมการบริหารและโครงสร้างการดำเนินงาน ส่งผลให้มีส่วนร่วมน้อยลงในการตัดสินใจ เนื่องจากมองว่าสหกรณ์สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แม้ว่าความสัมพันธ์ที่ดีจะส่งเสริมความสามัคคีและความร่วมมือในหมู่สมาชิก แต่ไม่ได้กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแต่มีแนวโน้มส่งผลเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยสมาชิกที่รู้สึกถึงบทบาทและความสำคัญของตนในสหกรณ์ อาจมีแนวโน้มเข้าร่วมกระบวนการตัดสินใจมากขึ้น ปัจจัยด้านโอกาสในการเข้าอบรม พบว่าไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อันอาจเป็นผลจากการที่สมาชิกมองว่าการอบรมเป็นเพียงโอกาสในการพัฒนาตนเอง มากกว่าการเข้ามามีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจของสหกรณ์

การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการดำเนินการ พบว่า ไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการของสหกรณ์อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านผลตอบแทน ปัจจัยด้าน

ความมั่นคง ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก ปัจจัยด้านความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ และปัจจัยด้านโอกาสในการเข้าอบรม ซึ่งอาจเกิดจากการที่สมาชิกมองว่าปัจจัยเหล่านี้เป็นสิทธิพื้นฐานที่ควรได้รับตามข้อกำหนดของสหกรณ์อยู่แล้ว และไม่ถือเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพิ่มเติม หรือเป็นแรงจูงใจหลักในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุม การทำธุรกรรม หรือการชำระหนี้ตามกำหนด

การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการรับประโยชน์ พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทน ส่งผลกระทบทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยสมาชิกที่ได้รับผลตอบแทน เช่น เงินปันผลและสวัสดิการที่ดี มีแนวโน้มที่จะรับรู้ถึงผลประโยชน์ที่ตนเองได้รับจากสหกรณ์ และมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิที่พึงได้รับ การได้รับผลตอบแทนอาจเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้สมาชิกยังคงมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์ และใช้บริการทางการเงินที่มีอยู่ ปัจจัยด้านความมั่นคง ไม่มีผลกระทบอาจเนื่องมาจากสมาชิกมองว่าความมั่นคงของสหกรณ์เป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับสิทธิประโยชน์ที่ตนได้รับ สมาชิกอาจให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมมากกว่าความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ในภาพรวม ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก ไม่มีผลกระทบซึ่งอาจเป็นเพราะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกไม่ได้มีผลโดยตรงต่อการใช้สิทธิประโยชน์ที่มีอยู่ สมาชิกอาจมองว่าการรับผลประโยชน์เป็นเรื่องส่วนบุคคลและขึ้นอยู่กับสิทธิที่พึงได้รับ มากกว่าปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ปัจจัยด้านความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ ไม่มีผลกระทบ อาจเป็นเพราะสมาชิกที่รู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของสหกรณ์ไม่ได้มีผลต่อการใช้สิทธิประโยชน์โดยตรง สมาชิกอาจมองว่าการได้รับผลประโยชน์เป็นสิ่งที่ตนควรได้รับอยู่แล้ว ไม่เกี่ยวข้องกับระดับความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ ปัจจัยด้านโอกาสในการเข้าร่วมอบรม ส่งผลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน อาจอธิบายได้ว่า สมาชิกที่ได้รับโอกาสเข้าร่วมอบรมอาจตระหนักถึงข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิประโยชน์ของสหกรณ์ ส่งผลให้บางส่วนของสมาชิกมีแนวโน้มที่จะใช้สิทธิประโยชน์น้อยลง เนื่องจากอาจเห็นถึงข้อจำกัดที่อาจไม่ได้ตระหนักก่อนการอบรม

และสุดท้ายการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการประเมินผล พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทน ไม่มีผลกระทบ ซึ่งอาจเป็นเพราะสมาชิกมองว่าผลตอบแทนที่ได้รับ เป็นสิทธิที่ตนควรได้รับโดยไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์โดยตรง ปัจจัยด้านความมั่นคง ส่งผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน อาจอธิบายได้ว่า สมาชิกที่ให้ความสำคัญกับความมั่นคงของสหกรณ์ อาจมีแนวโน้มที่จะเชื่อมั่นในระบบการบริหารงานและไม่รู้สึกว่าจำเป็นต้องเข้ามาตรวจสอบหรือประเมินผลด้วยตนเอง ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก ไม่มีผลกระทบซึ่งอาจเป็นเพราะการประเมินผลเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเชิงโครงสร้างและการบริหาร มากกว่าการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก สมาชิกอาจมองว่าการสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มไม่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อสหกรณ์ ปัจจัยด้านความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของสหกรณ์ ส่งผลกระทบทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยสมาชิกที่รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสหกรณ์มีแนวโน้มที่จะสนใจและเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น การมีความรู้สึกเป็นเจ้าของทำให้สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส ปัจจัยด้านโอกาสในการเข้ารับการอบรม ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เนื่องจากการอบรมอาจถูกมองว่าเป็นการพัฒนาทักษะส่วนบุคคลมากกว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสหกรณ์ โดยบางคนอาจไม่เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับการมีบทบาทในการประเมินผลหรือการตัดสินใจในสหกรณ์

ดังนั้น ปัจจัยแรงจูงใจของสมาชิกที่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในแต่ละด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านผลตอบแทน มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมด้านการรับประโยชน์ เนื่องจากสมาชิกที่ได้รับผลตอบแทน เช่น เงินปันผลและสวัสดิการที่ดี จะมีแนวโน้มที่จะรับรู้ถึงผลประโยชน์และมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิที่พึงได้รับ รวมไปถึง ปัจจัยด้านความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ ส่งผลบวกต่อการเข้ามามีส่วนร่วมด้านการประเมินผล

เพราะสมาชิกที่รู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์จะมีแนวโน้มเข้ามาตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่าสหกรณ์ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส สอดคล้องกับ ญดาพัชร สุพรรณชาติ (2565) พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนที่ได้รับ มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก และสอดคล้องกับ ธิญญรัตน์ มาลัย (2558) พบว่า ผลตอบแทนที่ได้รับ และความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก ถัดมา ปัจจัยด้านความมั่นคง ส่งผลเชิงลบต่อการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจและด้านการประเมินผล เมื่อสหกรณ์มีความมั่นคงทั้งในด้านแผนงานระยะยาว การบริหารความเสี่ยง และเสถียรภาพทางการเงิน สมาชิกจึงไว้วางใจคณะกรรมการบริหารและลดการมีส่วนร่วม เพราะมองว่าสหกรณ์ดำเนินงานได้ดีอยู่แล้ว ไม่มีปัญหาที่ต้องปรับปรุงหรือแก้ไข

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจรวมไปถึงเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจโดยจำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ศาลปกครอง จำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 73 คน พบว่าปัจจัยที่มีความแตกต่างกันในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ เพศ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก โดยเพศมีความแตกต่างในด้านการดำเนินการ สถานภาพมีความแตกต่างในการรับประโยชน์ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความแตกต่างทั้งในด้านการดำเนินการและการรับประโยชน์ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความแตกต่างในด้านการตัดสินใจและการรับประโยชน์ ส่วนอายุและระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญ ในส่วนของปัจจัยคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสหกรณ์ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ซึ่งส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจ การดำเนินการ และการประเมินผล ในขณะที่ ความมั่นใจของสมาชิก ส่งผลเชิงลบต่อการตัดสินใจและการประเมินผล ส่วน ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญ สุดท้ายส่วนของปัจจัยแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสหกรณ์ ได้แก่ ผลตอบแทน และ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งส่งผลเชิงบวกต่อการรับผลประโยชน์และการประเมินผลตามลำดับ ในทางกลับกัน ความมั่นคงของสหกรณ์ ส่งผลเชิงลบต่อการตัดสินใจและการประเมินผล ขณะที่ โอกาสในการอบรม ส่งผลเชิงลบต่อการรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิก ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) นโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างกัน เช่น การพัฒนากลยุทธ์สำหรับสมาชิกใหม่ เนื่องจากการมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่ยาวนานส่งผลให้สมาชิกมีความผูกพันและเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น ดังนั้น ควรมีการพัฒนาโปรแกรมสำหรับสมาชิกใหม่ เพื่อสร้างความผูกพันและความมั่นใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ตั้งแต่นั้น

2) สหกรณ์ควรปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและภาพลักษณ์ เนื่องจากลักษณะทางกายภาพมีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจและการดำเนินการและการประเมินผลโดยเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ทำงาน อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและดึงดูดให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้น

3) สหกรณ์ควรเพิ่มช่องทางให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและประเมินผล เนื่องจากความมั่นใจของสมาชิกที่ส่งผลต่อการตัดสินใจและการประเมินผลจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขผ่าน การประชุม

ออนไลน์ การสำรวจความคิดเห็น หรือแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลและเสนอแนะแบบเรียลไทม์ ซึ่งจะ
ช่วยส่งเสริมบทบาทการตรวจสอบของสมาชิกและเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงานของสหกรณ์

4) การส่งเสริมโอกาสในการอบรมและพัฒนาความรู้ เนื่องจากโอกาสในการอบรมที่ส่งผลเชิงลบ
ต่อการรับผลประโยชน์แสดงถึงความจำเป็นในการปรับปรุงกระบวนการอบรมโดยเน้นที่การสร้างความรู้และ
ทักษะที่ตรงกับความต้องการของสมาชิก การจัดอบรมในรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการจริง เช่น การอบรม
ทางด้านการเงิน การลงทุน การบริหารจัดการ หรือการให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการออกแบบเนื้อหาการอบรม จะ
ช่วยเพิ่มความน่าสนใจและประโยชน์สูงสุดจากการอบรมและช่วยเพิ่มพูนความสามารถและการมีส่วนร่วมของ
สมาชิกได้

5) การสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นสมาชิกสามารถทำได้โดยการยกย่องและให้รางวัลแก่
สมาชิกที่มีส่วนร่วมอย่างโดดเด่น เช่น การมอบเกียรติบัตร สมาชิกแห่งปี หรือการแสดงความขอบคุณใน
โอกาสต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสหกรณ์ การได้รับการยอมรับในรูปแบบที่เป็นทางการ
จะช่วยให้สมาชิกรู้สึกภูมิใจในบทบาทของตน และกระตุ้นให้สมาชิกมีความตั้งใจในการมีส่วนร่วมและพัฒนา
สหกรณ์ต่อไป

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรเก็บข้อมูลจากประชากรให้มีความเหมาะสมตามแนวคิดของทาร์ ยามาเน่ เพื่อเพิ่ม
ความน่าเชื่อถือทางสถิติของผลการวิจัย

2) ควรทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเชิงคุณภาพ ซึ่ง
จะทำให้ทราบรายละเอียดของความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ในเชิงลึก มากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปวางแผนการ
พัฒนาการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในแต่ละด้านให้ตรงประเด็น และให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2567). *ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์*. สืบค้นจาก <https://bigdata.cpd.go.th/#/>.
- จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และจุฑาทิพย์ พหลภาคย์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรในเขต พื้นที่ภาคกลาง. *วารสารการจัดการและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*, 10(2), 15-30.
- ญดาพัชร สุพรรณชาติ. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ กรณีศึกษาสหกรณ์ออม
ทรัพย์กรมการพัฒนาชุมชน จำกัด. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- ทวีชัย คำทวี, พุฒิสรรค์ เครือคำ, นครเศ รังควัต และพหล ศักดิ์คะทศน์. (2561). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการ
ดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรประตุป่า จำกัด อำเภอมืองจังหวัดลำพูน. *วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการ
เกษตร*, 36(1), 114-124.
- ธัญญรัตน์ มาลัย. (2558). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
การเกษตรพร้าว จำกัด อำเภพร้าว จังหวัดเชียงใหม่*. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่).
- วันทอง คงคาพันธ์ และณลินี ทองประเสริฐ. (2559). ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของ
สมาชิกในการ ทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี: กรณีศึกษาสหกรณ์ที่มีผลการ
ดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐาน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*, 11(1), 192-205.
- ศิริพร พุทธิโส. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบาง
กะปิ จำกัด. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).

- โสรยา สุภาพล, อมรรัตน์ ทัดจันทิก, ทศพล ปรีชาศิลป์ และอานนท์ มณีอินทร์. (2565). ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ*, 7(1), 68-82.
- Best. J. W. & Kahn J.V. (1993). *Research In Education*. (7th ed.). Boston, M.A.: Allyn & Bacon.
- Cohen, J., & Uphoff, N. (1977). *Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. New York: Cornell University.
- Maslow, A. H. (1970). New introduction: Religions, values, and peak-experiences. *Journal of Transpersonal Psychology*, 2(2), 83-90.
- Parasuraman, A. B. L. L., Zeithaml, V. A., & Berry, L. (1988). SERVQUAL: A multiple-item scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of Retailing*, 64(1), 12-40.
- Silintowe, Y. B. R., & Pasharibu, Y. (2020). Service quality in increasing participation of co-operative members. *EKSIS*, 15(2), 53–66.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper. & Row.